

Vianoce – vo dne

25. 12. 2021

Jn 1, 1 – 18

Milé sestry a bratia v Kristovi

Na Vianoce stoja v stredobode našej pozornosti betlehemske jasličky a betlehemska maštaľka. Prečo je to tak? Prečo sa my moderní a technicky vyspelí ľudia skláňame pred jasličkami, ktoré by sme mohli pokladať za symbol voľakedajšieho zastaralého pastierskeho sveta? Skláňame sa k nim, pretože cez tento pohľad chceme lepšie pochopiť pravdu o Bohu a pravdu o človeku. Vidíme v nich Božieho Syna, Boha, ktorý neváhal stať sa človekom, vstúpiť do nášho sveta, zápasíť s problémami a prekážkami, ktoré v tomto svete sú, ktoré si navzájom kladieme. V jasličkách vidíme božie áno človeku a svetu. Sú pre nás výzvou, aby sme aj my neváhali zápasíť za lepší svet, za to lepšie, čo je v nás samotných. Pohľad do jasličiek nás síce na jednej strane pokoruje (Boh sám sa neváhal stať sa malým, zatiaľ čo my ľudia zápasíme o dôležitosť, o pozíciu), ale zároveň pohľad do jasličiek naše životy práve tým posväcuje, priťahuje k dobru, snaží sa nás robiť lepšími.

Vianoce sú spojené s rôznymi zvykmi, ktoré naznačujú to lepšie v nás. Snažíme sa byť na Vianoce lepšími. Dokonca aj v časoch, keď svet upadol do krutosti vojny, zvykli sa na Vianoce boje na pár hodín prerušiť. Cez prvú svetovú vojnu, keď boje trvali aj počas zimy, sa na Vianoce dokonca stalo aj to, že vojaci vyšli zo zákopov, vzájomne si popriali Vianoce, zaspievali spoločne Tichú noc. A aj my, čo vojnu našťastie poznáme už len z rozprávania, chceme byť na Vianoce trochu lepší. Kupujeme darčeky, vymieňame si pozdravy s tými, s ktorými sme to nestihli cez celý rok, spomíname si na tých, čo sú na okraji, na ľudí bez domova, vo väzení, či v nemocnici, prispievame do zbierok na rôzne charitatívne účely. Dokonca aj tým tvrdším povahám na pár hodín zvykne zmäknúť srdce.

Áno, Vianoce nás zošľachťujú akoby zvonka. Celkovo dnešný človek na jednej strane hľadá to, čo by ho spravilo lepším. Často to hľadáme cez rôzne vonkajšie extrémny. Niekedy sa až úzkostlivo snažíme, aby sme nechtiac niekoho nezranili, aby sme neurazili nejakú menšinu – snažíme sa o určité scitlivenie. Je dobré, brať ohľad na iných, potrebné je aj zlaté pravidlo morálky o nerobení druhým to, čo si my sami neprajeme. A predsa niekedy táto formálna snaha zachádza až do absurdity. Pred pár týždňami ktosi navrhol, aby sme s ohľadom na nekresťanov a neveriacich nepoužívali slovo Vianoce. Tak ako v medicíne, ani v živote ale snaha o absolútnu sterilnosť nemusí vždy viesť k úspechu. Napr. pri fyzickej alergii sa nadmerná citlivosť na určitú látku síce niekedy lieči jej vylúčením, inokedy má ale liečivý efekt práve opačný postup: privyknutím organizmu, stratou citlivosti na túto látku. Takže ani v tejto oblasti nemôžeme postupovať nejakou mechanicky – posúvať sa mechanicky od jednej oblasti k druhej.

K čomu nás teda vyzývajú Vianoce dnes? Posolstvo Vianoc sa teologicky snažil vystihnúť autor štvrtého evanjelia v úvode o božom Slove, z ktorého sme dnes čítali. Toto posolstvo nás vyzýva hľadať Boha. Hľadať ho aj vo stvorení, hľadať ho v človeku, aj v sebe samotnom. Boží Syn totiž prišiel do tohto sveta, prišiel, aby mu priniesol spásu. Aby priniesol spásu tak svetu ako aj človeku. Boh pritom nekategorizoval svet, človeka nesúdil ho, nechcel v nás vidieť len to, čo sa má odsúdiť.

Vianoce teda aj nás vyzývajú hľadať to božie vo svete aj v nás samotných. Ak sa Boh priblížil svetu a človeku, aj nás to vyzýva, aby sme sa snažili pozdvihnúť človeka svet, aby sme sa aj my sa tak vydali

na cestu oproti Bohu, aby sme ho mohli privítať. Nemali by sme v prírode, vo svete nesnažili vidieť len akési vonkajšie objekty, veci, ktoré sú nám ľahostajné, ale aby sme v nich vedeli vnímať aj božie stvorenie, ktoré má súvis s Bohom a jeho láskou k nám. Aby sme aj k prírode a k stvoreniu vedeli mať úctu, pretože aj stvorenie je vyjadrením Boha a jeho lásky. Aby sme prírodu ako vyjadrenie Boha vedeli aj chrániť.

Bohužiaľ – a to nám často pripomína aj pápež František – náš vecný pohľad je zameraný nielen na svet, prírodu, ale často už aj na človeka. Aj v človeku už často vnímame len vonkajší objekt. Objekt, ktorý nám vie byť ľahostajný. Často už nevieme naozaj súcítiť s inými.

A to božie už často nevieme nájsť ani v nás samotných. Ak sa aj snažíme priblížiť sa k Bohu, často to má podobu akýchsi vonkajších výkonov. Namiesto toho, aby sme cez modlitbu, zostúpili do jadra svojej bytosti, spojili sa so základom nášho života. Aby aj v našom živote mohla vzniknúť určitá harmónia božieho a ľudského. Vianoce, pohľad do jasličiek nám pripomína, že sa máme častejšie zastaviť v zhone života a sústrediť sa na to podstatné. Vstúpiť do rozhovoru s tým, ktorý je našim základom, stvoriteľom a ktorý chce, aby sme v živote prijímali milosť za milosťou. Slovo milosť nás pritom nemusí pokorovať. Veď milosť vlastne znamená dar a v živote všetci túžime byť obdarovaní.

Ak Vianoce symbolizujú aj darčeky, nechajme sa obdarovať aj tým darom, ktorý nám ponúka Boh samotný.

Viliam Arbet